

Forældresamarbejde

udarbejdet af Anne Hejgaard, UCN
for

**Den Mangfoldige
Folkeskole**

**Den Mangfoldige
Folkeskole**

Indledende skriv

Kære ressourceperson/leder

I nedenstående materiale finder du forslag til en proces, hvormed du sammen med det pædagogiske personale kan arbejde med tematikken "forældresamarbejde".

Det er givet, at et materiale som dette er skabt som et eksempel og som anbefaling til, hvorledes man kan arbejdet med forældresamarbejdet koblet til det børne- og menneskesyn, der er formuleret i projektet "Den Mangfoldige Folkeskole". Dermed er det også givet, at et materiale som dette tillige ikke er udtømmende eller kan sigte mod at ramme specifikt ned i hver enkelte skoles konkrete kompetencebehov. Vi opfordrer derfor til, at du som ressourceperson og/eller leder er opmærksom på, hvor netop jeres medarbejdere har behov for, at I lægger et særligt fokus.

Materialet er lavet som en konkret drejebog, hvor du som facilitator får en skabelon, hvorfra du kan facilitere en proces med medarbejderne i arbejdet med jeres forældresamarbejde.

Indledningsvist i materialet findes en plan, hvor der er indtænkt både en før, under og efter-fase. Under denne er der indsat en drejebog. Den indsatte tid (kl. 14.00-17.00/17.30) er fiktiv og kan naturligvis justeres alt efter, hvor lang tid I har til de pågældende processer. Vi gør dog opmærksom på, at vi ikke anbefaler, at I bruger mindre tid end angivet, da erfaring viser, at gode processer kræver både refleksions- og arbejdstid for at få materialet både gennemarbejdet og for at skabe gode betingelser for, at det kan og vil blive omsat/anvendt efterfølgende. Såfremt I finder det vanskeligt at afsætte de anbefalende 3 timer, kan I med fordel dele jeres arrangement op i fx to dele, så I sikrer jer fornuftig arbejdstid til elementerne i materialet.

Bemærk, at der i drejebøgerne ikke er afsat tid til opstart af arrangement, da det er vores erfaring, at dette er meget kontekstafhængigt ved et internt afviklet arrangement.

Bemærk: Der er i materialepakken om forældresamarbejde lavet en "bonuspakke", som giver jer mulighed for, efter jeres første arrangement, at samle op med medarbejdere og arbejde både lidt mere - og på et ekstra trin - af forældresamarbejde. Dette materiale findes i "Del 2" samt de tilhørende dialogkort og handouts.

Del 1 – plan

Før-fase

Forberedelse til ressourcepersoner, leder og facilitator af processen

Se webinar i sin fulde længde, og drøft gerne internt mellem ledelse og ressourcepersoner, om der er noget, I særligt hæfter jer ved, som bliver vigtigt at gøre noget ekstra ud af, eller noget der skal skrues op eller ned for.

Sørg for at have gennemlæst vejledningen, og bliv fortrolig med drejebogen, således du kan navigere i de forskellige planlagte processer. I drejebogens højre spalte fremgår det hvilke materialer, der er nødvendige til nogle af processerne.

Sørg for at have aftalt på forhånd, hvem der skal arbejde sammen i grupper, hvem der er ansvarlig for at skrive noter for gruppen, hvem der er ordstyrer/tidsansvarlig i hver gruppe under processerne samt hvem der er ansvarlig for den afsluttende fremlæggelse/deling i plenum. Det er op til jer, om I beslutter dette inden, eller om I vil sørge for at give hver gruppe 2 min indledningsvist til at aftale denne rollefordeling internt i gruppen.

Det i materialet omtalte webinar er dette: https://youtu.be/rrTUpR_1rSU omhandlende forældresamarbejde. Det kan ligeledes finde på: www.denmangfoldigefolkeskole.dk/videndeling/paedagogiske-begreber-og-metoder

Forberedelse til medarbejderne

Der er ingen forberedelse til medarbejderne; dog foruden at det er vigtigt, at de ved, hvad arrangementet handler om, så de er mentalt forberedte på, hvad de skal i de pågældende timer.

Hvis I gerne vil have, at medarbejderne selv har mulighed for at orientere sig i noget/tune sig mentalt ind på dagens indhold inden arrangementet, så kan de med fordel lytte til denne podcast: [POP Episode 14: Forældresamarbejde](#). Hvis I vælger at tilbyde medarbejderne dette, så er det givet, at I naturligvis selv også skal have lyttet til denne inden. Podcasten varer 38 min og kan findes på alle streamingtjenester.

Processen

Se drejebog

Det kan anbefales, at I som ledelse/ressourcepersoner undervejs ved øvelserne går rundt og lytter med ved grupperne. Her kan I med fordel skrive lidt noter med observationer og pointer, I gerne vil fastholde som data til jeres efterarbejde af arrangementet samt det videre arbejde med hele processen "arbejdet med forældresamarbejde".

Efter-fasen

I har som ledelse/ressourcepersoner alle gruppernes A3-papir, hvorpå der fremgår deres vigtigste pointer + hvad de særligt tager med derfra + hvad de ønsker, at I arbejder videre med. Ligeledes har I hver af jeres egne nedskrevne observationer og pointer fra, da I gik rundt og lyttede ved gruppeprocesserne. Denne data vil vi anbefale, at I tager afsæt i, når I planlægger jeres videre proces herfra. Det er givet, at det er afgørende, at det er tydeligt for medarbejdere, hvor I aktuelt er, og hvor I sammen er på vej hen i jeres procesarbejde med et fælles fokus på forældresamarbejde. I kan med fordel selv arbejde videre med en aktionslæringsproces, hvor I indtænker teamsparring, klasseobservationer og makkerpar mellem medarbejderne, som understøtter både teamsene og den enkeltes medarbejder hverdagsafprøvnings (prøvehandling).

Drejebog – del 1 (cirka 3 timer)

FAKTA

- Kursus/aktivitet:
- Antal deltagere:
- Dato/tid:
- Facilitator:

TID	INDHOLD	FORM	FORBEREDELSE/HUSK
	Opstart: Velkommen og program for arrangementet		Husk at bede grupperne aftale, hvem der er ordstyrer/tidtager, pennefører, samt fremlæggelsesansvarlig for hver gruppe (såfremt I ikke har bestemt dette på forhånd)
14.00-14.15	Forældresamarbejde?	<ul style="list-style-type: none"> • Individuel refleksion med stikord på papir (5 min): <ol style="list-style-type: none"> 1) Hvad kendetegner et godt forældresamarbejde? 2) Hvad kræver et godt forældresamarbejde af os professionelle? 3) Hvor lykkes vi allerede nu med et godt forældresamarbejde? • Saml op i plenum og skriv pointer ned på en tavle, så i løbende kan binde sløjer dertil efterfølgende (10 min) 	Individuel refleksion: Bed hver deltager skrive stikord ned på papir (ikke pc).
14.15-14.50	Skolens opgave; forældrepositionering, udpegninger og generaliseringer	<ul style="list-style-type: none"> • Se fælles webinar 00.00-10.19 • Bed deltagerne drøfte i grupper: <ol style="list-style-type: none"> 1) Hvad er skolens opgave? 2) Hvordan kan vi samarbejde med forældrene om dette? 3) På hvilke måder positioneres forældre af os? Af dem selv? 	Gruppedrøftelse i mindre grupper – <i>ingen</i> plenumopsamling. Det anbefales at bede gruppens ordstyrer at dele tiden sådan, at der bruges 10 min til henholdsvis spørgsmål 1 og 2 og dernæst 10 min på spørgsmål 3 og 4.

		Hvordan kan der arbejdes med en (endnu) mere deltagende tilgang? (20 min)	Webinar: https://youtu.be/rrTUpR_1rSU
14.50-15.00	Pause (10min)		
15.00-15.30	Tillid og rammer om samarbejdet; fundamentet i "samarbejdshuset"	<ul style="list-style-type: none"> • Se fælles webinar om tillid og "huset" 19.28-21.47 (3,5 min) • Bed deltagerne i grupper om at drøfte følgende spørgsmål (gruppens skriver får ansvaret for at fastholde pointer på post-its) (20 min) <ol style="list-style-type: none"> 1) Hvordan skaber vi tillid (forhold jer til både skoleperspektiv og forældreperspektiv)? 2) Hvad gør vi, når vi skal "gå den ekstra mil" for at skabe tillid, når det er svært (forhold jer til både skoleperspektiv og forældreperspektiv)? 3) Hvordan skaber vi tydelighed og gennemsigtighed for hvad det egentligt er, at vi skal samarbejde om? 	Husk post-its til at fastholde pointer Husk én pointe pr. post-it.
15.30-15.45	Stueplan i samarbejdshuset; Nysgerrighed og åbenhed	<ul style="list-style-type: none"> • Se fælles webinar om Nysgerrighed og invitation 21.47-23.21 (1,5 min) • Bed deltagerne i grupper om at drøfte følgende spørgsmål (gruppens skriver får ansvaret for at fastholde pointer på post-its) (10 min) <ol style="list-style-type: none"> 1) Hvor ser vi, at vi lykkes med nysgerrigheden og den naturlige åbenhed i samarbejdet, og hvad skyldes det? 	Gruppens skriver noter og også denne gang gruppens pointer på post-its. Husk én pointe pr. post-it.
15.45-16.00	Taget i samarbejdshuset: råd og vejledning	<ul style="list-style-type: none"> • Se fælles webinar om Nysgerrighed og invitation 22.53-23.21 (1 min) • Bed deltagerne i grupper om at drøfte følgende spørgsmål (gruppens skriver får ansvaret for at fastholde pointer på post-its) (10 min) 	Gruppens skriver noter og også denne gruppens pointer ned på post-its. Husk én pointe pr. post-it.

		1) Hvad er vores erfaring med "adgang" til råd og vejledning til forældre? - Og er vi selv åbne overfor samme fra forældrene ind i skolen?	
16.00-16.15	Pause (15min)		
16.15-16.55	Gruppeopsamling; forberedelse og delinger	<ul style="list-style-type: none"> • Hver gruppe samler op på de post-its, som er skrevet i løbet af de forskellige processer. Bed dem udvælge deres vigtigste pointer + hvad de særligt tager med derfra + hvad de ønsker, at I arbejder videre med. Dette skrives på et A3-papir (20 min) • Alle grupper fremlægger på skift i plenum (20 min ved 3-5 min pr. gruppe) • Hvis I er en større skole, kan I vælge, at grupper fremlægger for hinanden á 2, 3 eller 4 grupper. • Slutteligt skal I som ledelse/facilitatorer bede om deres A3 med pointer og bullets, således I kan anvende dem I jeres videre arbejde. 	<p>Husk A3-papir og gode tuscher</p> <p>I kan hér vælge på forhånd at have printet et hus i A3, hvori de i procesarbejdet kan starte med at sætte deres post-its på husets forskellige etager, så de får et overblik.</p> <p>Har I mere tid, så kan I jo vælge at lave en slags fernisering, hvor grupperne besøger hinanden og både ser deres hus samt lytter til de overvejelser og pointer, de har været sammen om i processen.</p> <p>Husk at få hver gruppes A3-papir med opsamlende pointer og bullets</p>
16.55-17.05	Afslutning: Opsamling, spørgsmål og videre aftaler herfra	<ul style="list-style-type: none"> • Opsaml på oplevelsen af processen og lyt til eventuelle ønsker til fremadrettet lignende arrangementer. (5 min) • Saml afsluttende op og fortæl, hvad I tænker, at næste skridt er herfra, så I er sikre på, at alle medarbejdere har en oplevelse af, at processen i dag har en større sammenhæng og at jeres arbejde er kontinuerligt. (5 min) 	

Del 2 – drejebog... et ekstra trin på trappen i arbejdet med forældresamarbejde (cirka 2 timer)

FAKTA

- Kursus/aktivitet:
- Antal deltagere:
- Dato/tid:
- Facilitator:

TID	INDHOLD	FORM	FORBEREDELSE/HUSK
	Opstart: <ul style="list-style-type: none"> • Velkommen • Program 		<p>Lav grupper på 3 mand!</p> <p>Husk at bede grupperne aftale, hvem der er ordstyrer/tidtager, pennefører samt fremlæggelsesansvarlig for hver gruppe (såfremt I ikke har bestemt dette på forhånd)</p> <p>I kan eventuelt have bedt deltagerne have set webinarret 25.26-31.56 på forhånd (dette er udelukkende som ekstra baggrundsforståelse)</p>
Vi anbefaler at lade grupperne drøfte disse i ca. 30 min	Perspektivskifte	<ul style="list-style-type: none"> • Se fælles webinar 31.56-35.52 (ca. 4 min) • Bed deltagerne læse de udleverede tre cases. • I grupperne drøftes efterfølgende én udvalgt case (man må naturligvis gerne kigge på flere, hvis der er tid til det) Hver case drøftes med afsæt i hver sin rolle som enten forælder, elev/barn og 	<p>Udlever side 1 og 2 om perspektivskifte + cases</p> <p>Webinar: https://youtu.be/rrTUpR_1rSU</p>

		fagprofessionel. Hver deltager i gruppen skal prøve hver af rollerne.	
	Pause		
Hele denne proces tager maks en time afhængig af, hvordan I fordeler tiden.	"Find en makker"	<ul style="list-style-type: none"> • Denne øvelse laves stående og undervejs benyttes "hånd i vejret" fra Cooperative Learning, hvor man rækker en hånd i vejret, når man er ledig til at snakke med en ny makker. (20-30 min) • Bed alle medarbejdere trække et spørgsmålskort og dernæst finde en makker de kan drøfte med. • Makkerparret drøfter hvert af deres spørgsmålskort med hinanden. Når dialogen er færdig, bytes kort og man finder en ny makker, som man kan samtale med sit nye kort om. • Øvelsen afsluttes med en individuel stille refleksion (ingen snakker): (5-10 min) <ul style="list-style-type: none"> ➔ Hvad tog jeg særligt med mig fra caseøvelsen med perspektivskifte ➔ Hvad tog jeg særligt med mig fra makkersnakkene ud fra dialogkortene? ➔ Hvor håber jeg, at vi som skole nu lægger et fokus på i det videre arbejde med forældresamarbejdet? <p>Opsaml i plenum, hvor I som facilitatorer sørger for at samle, så I både får viden fra</p>	<p>Husk at have klargjort spørgsmålskortene og have dem bredt ud på et bord, så de er let tilgængelige under processen.</p> <p>Sørg for at alle har mulighed for at skrive deres notater i hånden (ingen pc). Så måske det er nødvendigt at have ekstra af både papir og skriveredskaber klar.</p>

		medarbejderne om, hvor de er, og hvor de gerne vil, at I bevæger jer hen som organisation. (10-15 min)	
5 min	Afslutning: Opsamling og videre aftaler herfra	<ul style="list-style-type: none">• Saml afsluttende op og fortæl, hvad I tænker, at næste skridt er herfra, så I er sikre på, at alle medarbejdere har en oplevelse af, at processen i dag har en større sammenhæng og jeres arbejde er kontinuerligt. (5 min)	